

ویژه نامه مجله ایرانی اخلاق و تاریخ پزشکی ایران، سال ۱۴۰۳ یازدهمین کنگره سالیانه اخلاق و پزشکی ایران و هشتمین کنگره اخلاق پرستاری ایران

ارائه پوستر

بررسی میزان حساسیت اخلاقی در پرستاران بخش‌های ویژه قلب بیمارستان‌های منتخب دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در سال ۱۴۰۳ هجری شمسی صفورا دری^۱، سید علی رسولی^۲، حمیده حکیمی^۳

چکیده

حساسیت اخلاقی، تشخیص و ارزیابی پیچیدگی‌های اخلاقی در موقعیت‌های بالینی و اتخاذ تصمیم‌های اخلاقی مناسب است و از جمله مهارت‌های ضروری پرستاران محسوب می‌شود؛ با این حال، مطالعات گوناگون، سطوحی متفاوت از حساسیت اخلاقی را در بین پرستاران گزارش کرده‌اند که وجود شکاف‌هایی را در این حوزه نشان می‌دهد. مواجهه‌ی مداوم با تعارضات اخلاقی می‌تولند پیامدهایی نظیر افزایش استرس، کاهش رضایت شغلی و افت کیفیت مراقبت را به همراه داشته باشد. با توجه به اینکه حساسیت اخلاقی در محیط‌های گوناگون، متفاوت است و البته ممکن است در طول زمان هم تغییر کند، انجام دادن مطالعاتی که میزان حساسیت اخلاقی را در سال‌های مختلف بررسی کنند، ضروری است. این مطالعه با هدف تعیین میزان حساسیت اخلاقی در پرستاران بیمارستان‌های منتخب دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در سال ۱۴۰۳ ه.ش انجام شده است. این مطالعه‌ی مقطعی و توصیفی، بر روی دویست نفر از پرستاران بخش‌های ویژه قلب چهار بیمارستان آموزشی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اصفهان به روش نمونه‌گیری تصادفی انجام شد. داده‌ها با استفاده از فرم اطلاعات دموگرافیک و پرسش‌نامه‌ی استاندارد حساسیت اخلاقی لاتزن گردآوری شدند. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه‌ی ۲۶ و آمارهای توصیفی میانگین و انحراف معیار انجام گرفت. یافته‌ها نشان داد، میانگین نمره‌ی حساسیت اخلاقی در بین پرستاران شرکت‌کننده، در سطح متوسط ($60/17 \pm 13/04$) قرار دارد. تحلیل ابعاد مختلف حساسیت اخلاقی نیز حاکی از آن است که پرستاران بیشترین میزان حساسیت را در بعد صداقت و خیرخواهی ($15/30 \pm 4/48$) و کمترین میزان را در بعد دانش حرفه‌ای ($3/254 \pm 1/88$) نشان داده‌اند؛ همچنین، میانگین نمرات در ابعاد احترام به استقلال مددجو $7/44 \pm 2/13$ ، آگاهی از نحوه‌ی ارتباط با بیمار $15/18 \pm 3/41$ ، تجربه‌ی مشکلات و کشمکش‌های اخلاقی $7/74 \pm 2/03$ و به‌کارگیری مفاهیم اخلاقی در تصمیم‌گیری‌های اخلاقی $11/95 \pm 3/35$ به دست آمد. بنا بر یافته‌های این پژوهش، سطح حساسیت اخلاقی پرستاران در حد متوسط بوده و کمترین امتیاز مربوط به بعد دانش حرفه‌ای حساسیت اخلاقی است. این امر نشان‌دهنده‌ی این است که پرستاران به اندازه‌ی کافی بیماران را در تصمیم‌گیری‌های درمانی و مراقبتی مشارکت نمی‌دهند. با توجه به این یافته‌ها، ضرورت دارد سیاست‌گذاران حوزه‌ی سلامت و مدیران پرستاری، با طراحی و اجرای سیستم‌های ارزیابی و بازخورد مستمر، به سنجش دقیق سطح حساسیت اخلاقی و دانش حرفه‌ای پرستاران بپردازند. شناسایی دقیق ضعف‌ها و نیازهای آموزشی پرستاران در این زمینه، امکان تدوین برنامه‌های آموزشی اثربخش را فراهم می‌کند که در نهایت به ارتقاء سطح حساسیت اخلاقی پرستاران منجر خواهد شد.

واژگان کلیدی: اخلاق، پرستاران، مراقبت ویژه.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹

۱. مرکز تحقیقات مراقبت پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران.
۲. مرکز تحقیقات مراقبت پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران.
۳. مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، پژوهشکده پیشگیری از بیماری‌های غیر واگیر، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران.

نویسنده مسئول:

Email: hakimi.hb@gmail.com

مجله سالیانه
اخلاق پزشکی و پرستاری ایران

Iranian Journal of Medical Ethics and History of Medicine, 2025, Vol. 17, Supplement 11th Annual Iranian Congress of Medical Ethics and 8th Nursing Ethics Congress

Poster Presentation

Moral Sensitivity Among Nurses in Cardiac Critical Care Units of Selected Hospitals Affiliated with Isfahan University of Medical Sciences in 2024

Safoura Dorri¹, Seyed Ali Rasooli^{*2}, Hamideh Hakimi³

Published: 30 December 2025

1. Nursing and Midwifery Care
Research Center, Isfahan
University of Medical Sciences,
Isfahan, Iran.

2. Nursing and Midwifery Care
Research Center, Isfahan
University of Medical Sciences,
Isfahan, Iran.

3. Social Determinants of Health
Research Center, Research
Institute for Prevention of Non-
Communicable Diseases, Qazvin
University of Medical Sciences,
Qazvin, Iran.

**Corresponding Author*

Email: hakimi.hb@gmail.com

Abstract

Moral sensitivity, defined as the ability to recognize and assess the ethical complexities of clinical situations and make appropriate ethical decisions, is a crucial skill for nurses. Despite its importance, various studies report varying levels of moral sensitivity among nurses, suggesting a gap in this competency. Nurses' continuous exposure to ethical dilemmas can lead to adverse outcomes, including psychological and moral distress, decreased job satisfaction, and compromised care quality. As moral sensitivity can differ across healthcare settings and may change over time, studies assessing its levels across different periods are essential. This study aims to assess the level of moral sensitivity among nurses in hospitals affiliated with Isfahan University of Medical Sciences in 2024. This cross-sectional descriptive study was conducted with 200 nurses working in cardiac intensive care units (CICUs) of four large hospitals affiliated with Isfahan University of Medical Sciences. Participants were selected using a random sampling method. Data were collected using a demographic information form and the Lutzen Moral Sensitivity Questionnaire. Data analysis was performed using SPSS version 26, employing descriptive statistics such as means and standard deviations. The findings revealed that the average moral sensitivity score among the nurses was moderate (60.17 ± 13.04). When analyzing the different dimensions of moral sensitivity, the highest score was observed in the dimension of "honesty and benevolence" (15.30 ± 4.48), while the lowest score was found in the dimension of "professional knowledge" (3.25 ± 1.88). The mean scores for the remaining dimensions were as follows: "respect for patient autonomy" (7.44 ± 2.13), "awareness of how to communicate with patients" (15.18 ± 3.41), "experiencing ethical problems and dilemmas" (7.74 ± 2.03), and "applying ethical concepts in ethical decision-making" (11.95 ± 3.35). The study revealed that nurses demonstrated a moderate level of moral sensitivity, with the lowest scores in the dimension of professional knowledge. This suggests that nurses may not be sufficiently involving patients in their treatment and care decisions. Given these findings, it is critical for healthcare policymakers and nursing managers to implement continuous assessment and feedback systems to accurately evaluate nurses' moral sensitivity and professional knowledge. By identifying the weaknesses and educational needs of nurses, targeted training programs can be developed, ultimately enhancing nurses' moral sensitivity and improving the quality of care.

Keywords: Ethics, Nurses, Critical care.

